

Útmutató a kereskedők részére az élelmiszerek hatósági árának gyakorlati alkalmazásához

Magyarország kormánya az egyes alapvető élelmiszerek árát 2022. február 1-jétől 90 napra a 2021. október 15-i szinten maximalizálja az árak megállapításáról szóló 1990. évi LXXXVII. törvény veszélyhelyzet ideje alatt történő eltérő alkalmazásáról szóló 6/2022. (I. 14.) Korm. rendeletben (a továbbiakban: Korm. rendelet) foglaltak alapján.

Az árszabályozás időszakában egyes termékek bruttó kiskereskedelmi árát úgy kell megállapítani, hogy az a **2021. október 15. napon alkalmazott árnál nem lehet magasabb**. Tehát az adott termék 2021. október 15-i ára lesz a hatósági ár.

Az ármaximalizálás a fogyasztók részére értékesítő, az árstoppal érintett termékeket forgalmazó kereskedelmi üzletekre és webáruházakra vonatkozik.

Érintett termékkör

Az árstop az alábbi termékekre terjed ki:

- kristálycukor (fehér cukor)
- búzafinomliszt (BL 55)
- finomított napraforgó étolaj
- házi sertés comb (ideértve a csontos, bőrös, filézett, darabolt, szeletelt vagy darált formában, akár előrecsomagolva, akár anélkül történő értékesítést is, frissen, hűtve, fagyasztva)
- csirkemell, csirkefarhát – hát, egyben vagy külön far és szárnyvég (ideértve a csontos, bőrös, filézett, darabolt, szeletelt vagy darált formában, akár előrecsomagolva, akár anélkül történő értékesítést is, frissen, hűtve, fagyasztva)
- ultra magas hőmérsékleten hőkezelt, 2,8% tömegszázalék zsírtartalmú tehéntej

Termékkörök értelmezése

A hatósági árképzéssel érintett kristálycukor kategóriájába nem tartozik bele a kristálycukorból készült porcukor, a kockacukor, a kandiscukor és a süvegcsukor.

A Korm. rendelet hatálya kiterjed a bio finomlisztre (BL55) is.

Nem tartozik a Korm. rendelet hatálya alá az olyan darált hús, amely nemcsak házi sertés combból készül, hanem például lapockát, egyéb apróhúst is tartalmaz.

A házi sertés comb „házi” jelzője arra utal, hogy a hatósági ár a vad húsvadakra nem vonatkozik, tehát nem különleges minőségre vagy kistermelőre utal.

A rendelkezés minden 2,8%-os zsírtartalmú UHT tejre, így például a laktózmentes vagy bio tejre érvényes, de nem vonatkozik az ízesített tejkészítményekre, például a vaníliás tejre.

Finomított napraforgó étolaj esetében a kizárólag napraforgó alapanyagból nyert, finomított étolajakat foglalja magában a termékkör, a vegyes alapanyagból készíttetteket nem, azonban a finomított napraforgó étolajon belül minden típusra vonatkozik a rendelkezés (pl. Omega-3-mal vagy D-vitaminnal dúsított étolajakra is).

A fenti termékek esetében a hatósági ár minden, az adott üzletben vagy webáruházban kapható kiszerezésre (pl. 1 liter, 5 liter, 1 kg, 2 kg) vonatkozik.

A hatósági ár meghatározása

Az árazás során mindig a fogyasztó által fizetendő **bruttó árat kell figyelembe venni**, tehát a feltüntetett áron felül semmilyen egyéb költség vagy díj nem számolható fel.

A 2021. október 15. napján alkalmazott bruttó kiskereskedelmi ártól **az alábbi esetekben térhet el** a kereskedő jogszerűen:

- ha a 2021. október 15. napján alkalmazott bruttó kiskereskedelmi ár **nem áll rendelkezésre**, de történt értékesítés, akkor a kereskedő által 2021. október 15. napot megelőző napokon alkalmazott **utolsó bruttó kiskereskedelmi árat** kell alkalmazni;
- ha a bruttó kiskereskedelmi ár nem állapítható meg, mert például nem történt értékesítés azért, mert 2022-ben nyílt az üzlet –, akkor a **Központi Statisztikai Hivatal (KSH) honlapján 2021. október hónapra vonatkozóan közzétett átlagos fogyasztói árat** kell alkalmazni, amely a https://www.ksh.hu/stadat_files/ara/hu/ara0044.html hivatkozáson érhető el. *Az árstopppal érintett termékek árát tartalmazó, KSH által közzétett táblázat ezen útmutató végén található.*
- ha az érintett termék 2021. október 15-i ára akciós ár volt, akkor a **kedvezményes értékesítés előtti utolsó árat kell alkalmazni**.
Mennyiségi akciós ár esetén a 2021. október 15-én alkalmazott mennyiségi akció szerinti árat kell feltüntetni hatósági árként.

Például ha a 2,8% UHT tej ára 1 doboz esetén 369 Ft, 6 doboz esetén 349 Ft/doboz, 12 doboz esetén 339 Ft/doboz volt 2021. október 15-én, akkor ugyanilyen mennyiségi akció esetén 2022. február 1-jétől ezek az árak jelennek meg hatósági árként is az üzletben. Tehát a tej hatósági ára 369 Ft/doboz lesz, viszont ha mennyiségi akciót alkalmaz a kereskedő 6 dobozra, akkor ebben az esetben a hatósági ár dobozonként 349 Ft.

A számítógépes nyilvántartással nem rendelkező kiskereskedelmi vállalkozások esetében a 2021. október 15-i beszerzési bizonylaton szereplő bruttó beszerzési árra épített, dokumentált haszonkulcs mértékkel felszorozott fogyasztói ár, kiskereskedelmi ár tekinthető hatósági árnak. Ehhez a kereskedőnek 2022. január 31-ig a saját céges nyilatkozataiban rögzíteni és dokumentálni szükséges az árképzési gyakorlatát a beszerzési ár és haszonkulcs vonatkozásában.

Termékek mennyisége

A kereskedő (üzlet) a hatósági áras termékek közül a 2021. október 15. napján forgalmazott termékek forgalmazására és naponta legalább a hét adott napjára vonatkozó **2021. évi átlagos napi mennyiség árusítására köteles azért, hogy a hatósági ár bevezetését követően is a megszokott kínálatban álljanak a fogyasztók rendelkezésére az érintett termékek.**

A kereskedőnek (üzletnek) kötelező naponta a hét adott napjára vonatkozó 2021. évi átlagos mennyiség árusítása, vagyis az **adott napra vonatkozó átlagot szükséges a polcokra kihelyezni**. Például hétfőn a 2021. évi 52 hétfőjének átlagát, szombaton az 52 szombat átlagát. A hétfői példát véve, ha hétfőnként átlagban 1 mázsa lisztet értékesített a kereskedő négy beszállítótól, vagy négy márkából, akkor 2022. február 1-jétől minden hétfőn legalább egy mázsa lisztet kell árusítani, mindegy, hogy hány és milyen szállítótól. A hét minden napjának reggelére – vagy szállítástól függően igazolható módon az adott napon – ugyanígy

rendelkezésre kell állnia az előző évi, adott napra vonatkozó átlagos mennyiségnek. Tehát az árstoppal érintett termékkörök 2021. évi átlag mennyisége irányadó, és nem a termékkörökön belüli egyes márkák mennyisége.

Amennyiben egy üzlet a hatósági árszabályozással érintett terméket vagy termékkört 2021. október 15. után kezdte forgalmazni, úgy az átlagos napi mennyiséget az adott termék forgalmazásának megkezdésétől a 2021. évi átlagos napi mennyiség szerint kell számítani. Tehát pl. ha 2021. december 1-jétől, szerdától árusítja a bolt az 1 kg-os kristálycukrot, akkor 2022. március 2-án szerdán a 2021. évi öt decemberi szerdai nap átlag mennyiségét kell az üzletnek kihelyeznie a polcokra.

Kereskedő által az üzletben, webáruházban kihelyezendő tájékoztatás

A kereskedő köteles a hatósági ár bevezetéséről az árak megállapításáról szóló 1990. évi LXXXVII. törvény veszélyhelyzet ideje alatt történő eltérő alkalmazásáról szóló 6/2022. (I. 14.) Korm. rendelettel összefüggő kereskedői tájékoztatásról szóló a miniszterelnök kabinetfőnökének 3/2022. (I. 26.) MK rendeletében meghatározott tartalmú és formájú tájékoztatást kifüggeszteni, online értékesítés, webáruházak esetén pedig a **nyitólapon közzétenni**. A rendelet a Magyar Közlöny 12. számában megjelent, a használandó logó és arculat a <https://kormany.hu/arstopp> oldalon is elérhető.

A tájékoztatási kötelezettség az árstoppal érintett termékeket forgalmazó üzletekre és webáruházakra vonatkozik.

A fentiek betartását a fogyasztóvédelmi hatósági hatáskörben eljáró kormányhivatalok ellenőrzik.

Élelmiszerárstop és a beszerzési ár alatti értékesítés kapcsolata:

Fontos hangsúlyozni, hogy az árstop hatálya nem terjed ki a termékeknek a fennálló szerződések szerinti beszerzési áaira, vagyis a beszerzés tekintetében nem a 2021. október 15-én alkalmazott, hanem a hatályos szerződés szerinti árat kell teljesíteni.

Az árstoppal érintett termékkörök esetében 2022. február 1-jét követően, a beszerzési ár alatti értékesítés tilalmát érintően az átadási/beszerzési/önköltségi árként a 2021. október 15-én érvényes beszerzési árat kell alapul venni, azaz a 2021. október 15-én alkalmazott beszerzési ár nem haladhatja meg a 2022. február 1-jét követő értékesítés végső fogyasztói árát, vagyis a 2021. október 15-i kiskereskedelmi árat, amely a hatósági ár.

Ennek betartását a Nemzeti Élelmiszerlánc-biztonsági Hivatal (NÉBIH) ellenőrzi.

KSH honlapján 2021. október hónapra vonatkozóan közzétett átlagos fogyasztói árak

MEGNEVEZÉS		FOGYASZTÓI ÁTLAGÁR, 2021. október
	Kristálycukor, kilogramm	261 Forint
	Liszt, finomliszt, kilogramm	203 Forint
	Napraforgó-étolaj, liter	713 Forint
	Sertéshús, comb (csont és csülök nélkül), kilogramm	1 420 Forint
	Csirkemellfilé (csont és bőr nélkül), kilogramm	1 600 Forint
	Csirkefarhát hát, egyben vagy külön far és szárnyvég, kilogramm	293* Forint
	UHT tartós tej, dobozban, 2,8% zsírtartalom, liter	268 Forint

*Forrás: Agrárgazdasági Kutatóintézet.

A kép forrása: www.ksh.hu